

PATĒRĒTĀJU TIESĪBU AIZSARDZĪBAS CENTRS

04.02.2022.

Nr. 4

Vadlīnijas*
atbilstošai fasēto preču satura
faktiskā daudzuma kontrolei un
marķēšanai

RĪGA

*Šis dokuments nav oficiāla tiesību normu interpretācija, bet ir Patērētāju tiesību aizsardzības centra kā uzraudzības iestādes
viedoklis par tiesību normu interpretāciju.

Saturs

Ievads.....	3
I. Metroloģiskās prasības fasētajām precēm.....	4
1. Vispārējie jautājumi	4
2. Atbilstības “e” zīme.....	5
3. Ražotāja pienākumi	5
4. Importētāja pienākumi.....	6
5. Izplatītāja pienākumi	7
6. Būtiskās prasības fasēto preču satura faktiskajam daudzumam	8
7. Fasēto preču marķējumā norādāmā informācija.....	9
II. Fasēto preču satura faktiskā daudzuma kontrole	11
1. Vispārīgi	11
2. Mērīšanas līdzekļi.....	13
3. Kontroles pieraksti.....	14
4. Kontroles pierakstu piemērs	14

Vadlīnijās izmantotie termini

1. Fasēto preču ražotājs – persona, kas ražo fasētās preces vai laiž tās tirgū ar savu vārdu vai preču zīmi
2. Fasēto preču importētājs – persona, kas ir reģistrēta Eiropas savienībā un kas laiž fasētās preces no Eiropas savienības tirgū no trešajām valstīm
3. Fasēto preču izplatītājs – piegādes ķēdē iesaistīta persona, kas nav ražotājs vai importētājs un kas piedāvā fasētās preces tirgū
4. Fasēta prece — patēriņam paredzēts produkts, kas bez patērētāja klātbūtnes fasēts noteiktos nominālos daudzumos jebkura veida atsevišķā iepakojumā, kurš produktu aptver tā, lai saturu nevarētu mainīt, neatverot vai nepārveidojot iepakojumu
5. Satura nominālais daudzums – produkta daudzums, kas ir norādīts uz iepakojuma

Vadlīnijās izmantotie saīsinājumi

6. PTAC – Patērētāju tiesību aizsardzības centrs
7. PNN – pieļaujamā negatīvā novirze

Ievads

Šo vadlīniju mērķis ir sniegt fasēto preču ražotājiem informāciju un ieteikumus attiecībā uz atbilstošu fasēto preču satura faktiskā daudzuma nodrošināšanu, t.i. kā nodrošināt fasēto preču ražošanu ar atbilstošu satura faktisko daudzumu, atbilstošu fasēto preču kontroli un veikto mērījumu izvērtēšanu. Vadlīnijas kalpos arī kā palīgs fasēto preču importētājiem un izplatītājiem, lai nepieciešamības gadījumā būtu iespējams pārliecināties par fasēto preču atbilstību metroloģiskajām prasībām.

PTAC kā tirgus uzraudzības iestāde veic fasēto preču satura faktiskā daudzuma metroloģisko kontroli. Vadlīnijas izstrādātas, ņemot vērā PTAC līdzšinējo pieredzi un apkopoto informāciju no veiktajām pārbaudēm. Vadlīnijās aptvertas galvenās pamatprasības atbilstošai fasēto preču satura faktiskā daudzuma nodrošināšanai, veicot atbilstošus mērījumus satura faktiskā daudzuma noteikšanā, kā arī veicot atbilstošu iegūto rezultātu izvērtēšanu.

I. Metroloģiskās prasības fasētajām precēm

1. Vispārējie jautājumi

Latvijas Republikā spēkā esošie fasēto preču regulējušie normatīvie akti:

- [Likums "Par mērījumu vienotību"](#) (turpmāk — *Likums*)
- [Ministru kabineta 2013. gada 12. novembra noteikumi Nr. 1278 "Metroloģiskās prasības fasētajām precēm un to metroloģiskās kontroles kārtība"](#) (turpmāk — *Noteikumi Nr.1278*)
- [Ministru kabineta 2008. gada 2. jūnija noteikumi Nr. 383 "Par fasēto preču nominālā daudzuma un iepakojuma nominālā tilpuma standartvērtībām"](#) (turpmāk — *Noteikumi Nr.383*).

Likumā noteiktas vispārīgās metroloģiskās prasības realizācijai paredzētajām fasētajām precēm. Likums nosaka, ka izplatīšanai paredzēto fasēto preču satura daudzums un uz iepakojuma esošais marķējums atbilst šim likumam un normatīvajiem aktiem par metroloģiskajām prasībām fasētajām precēm un to metroloģisko kontroli. Fasēto preču **ražotājs (iepakotājs), importētājs vai izplatītājs**, kurš pirmais laiž fasētās preces Latvijas tirgū, ir atbildīgs par fasēto preču satura daudzuma un uz to iepakojuma esošā marķējuma atbilstību šim likumam un normatīvajiem aktiem par metroloģiskajām prasībām fasētajām precēm un to metroloģisko kontroli. Likuma 19.pants paredz, ka par izplatīšanai sagatavoto fasēto preču satura daudzuma neatbilstību normatīvajiem aktiem par metroloģiskajām prasībām fasētajām precēm piemēro brīdinājumu vai naudas sodu fiziskajai personai no divām līdz septiņdesmit naudas soda vienībām, bet juridiskajai personai — no sešām līdz piecsimt astoņdesmit naudas soda vienībām.

Noteikumos Nr. 1278 noteiktas metroloģiskās prasības un metroloģiskās kontroles kārtība Latvijā piedāvātām precēm, kas fasētas nemainīgos, noteiktos nominālos daudzumos, kam ir vienādas fasēto preču ražotāja iepriekš noteiktas vērtības, kuras izteiktas masas vai tilpuma mērvienībās, kas nav mazākas par 5 gramiem vai 5 mililitriem un nav lielākas par 10 kilogramiem vai 10 litriem.

Noteikumos Nr. 383 noteiktas Latvijā izplatāmo fasēto preču nominālā daudzuma standartvērtības un šie noteikumi attiecas uz produktiem, kas fasēti slēgtā iepakojumā noteiktā nominālā daudzumā. Iepakojuma tilpums (ietilpība) ir atbilstošs fasētā produkta īpašībām un izvēlētajai nominālajai vērtībai. Noteikumu Nr.383 pielikuma 2.tabulā minētos produktus - vīnu, dzelteno vīnu, dzirkstošo vīnu, liķiera vīnu, aromatizēto vīnu, stipros alkoholiskos dzērienus, kurus fasē šo noteikumu 1.tabulā norādītajos daudzuma intervālos, var ievietot tirgū tikai tad, ja tie fasēti tādos nominālajos daudzumos, kuru vērtības norādītas šo noteikumu pielikuma 1.tabulā. **Pārējo fasēto produktu ievietošanai tirgū nominālā daudzuma dēļ ierobežojumu nav.** Šajos noteikumos minēto normu ievērošanu kontrolē PTAC un Valsts ieņēmumu dienests.

2. Atbilstības “e” zīme

Ja fasēto preču ražotājs garantē stabilu iekšējās kontroles sistēmu un vēlas veiksmīgi konkurēt Eiropas Ekonomiskās zonas tirgū, tas var apliecināt savas produkcijas atbilstību normatīvajām prasībām ar "e" zīmes marķējumu. Ražotājs, uzsākot fasēto preču ražošanu ar atbilstības “e” zīmes marķējumu, vai importētājs, laižot tirgū ar atbilstības "e" zīmi marķētas fasētās preces, pirms minētajām darbībām paziņo par to *PTAC (Noteikumu Nr.1278 13. un 15.punkts)*.

Kaut gan atbilstības "e" zīmes lietošana ir brīvprātīga, dalībvalstīm jānodrošina ar "e" zīmi marķēto fasēto preču kontrole. Lai tiktu garantēta šo preču sistemātiska tirgus uzraudzība, valstu nacionālajā likumdošanā tiek iekļautas prasības attiecībā uz fasēto preču satura daudzumu un tā atbilstības novērtēšanas kritērijiem, kā arī paredzēti kontroles pasākumi šo prasību izpildei.

Augstāk minēto tiesību aktu ievērošanas uzraudzību savas kompetences ietvaros veic *PTAC*.

Fasētās preces, kas marķētas ar atbilstības "e" zīmi un ražotas Eiropas Savienības dalībvalstīs vai Eiropas Ekonomikas zonas valstīs, uzskatāmas par atbilstošām *Noteikumu Nr.1278* prasībām bez dokumentāriem apliecinājumiem fasēto preču satura daudzuma atbilstībai.

Informāciju par fasēto preču ražotāja un importētāja pienākumiem attiecībā uz fasētajām precēm ar atbilstības “e” zīmi skatīt šo vadlīniju sadaļās “[Ražotāja pienākumi](#)” un “[Importētāja pienākumi](#)”.

Informāciju par atbilstības “e” zīmes marķēšanu skatīt šo vadlīniju sadaļā “[Fasēto preču marķējumā norādāmā informācija](#)”.

3. Ražotāja pienākumi

Saskaņā ar *Noteikumu Nr.1278 12.punktu* fasēto preču ražotājam ir šādi pienākumi:

1. ražošanas procesā nodrošināt sistemātisku un efektīvu fasēto preču satura faktiskā daudzuma kontroli un garantēt šo noteikumu 6.punktā minēto prasību izpildi. Fasēšanas procesā un fasējumu satura faktiskā daudzuma kontrolē lieto verificētus vai kalibrētus mērīšanas līdzekļus, nodrošinot mērījumu izsekojamību līdz nacionālajiem vai starptautiskajiem mērvienību etaloniem.
2. veikt fasēto preču satura faktiskā daudzuma kontroles pierakstus, dokumentējot pārbaužu un testēšanas rezultātus, kā arī mērīšanas līdzekļu verificēšanas un kalibrēšanas datus. Šo informāciju glabā vienu gadu vai līdz fasētās preces derīguma termiņa beigām, ja tas ilgāks par gadu, un pēc pieprasījuma iesniedz *PTAC*;

Ražotāja pienākumi attiecībā uz fasētajām precēm ar atbilstības “e” zīmi

Saskaņā ar *Noteikumu Nr.1278 12.3.apakšpunktu* fasēto preču ražotājam ražojot fasētās preces ar atbilstības “e” zīmi ir pienākums veikt ar atbilstības "e" zīmi marķēto fasēto preču partiju statistiskās kontroles pierakstus, dokumentējot informāciju Vadlīnijas atbilstošai fasēto preču satura faktiskā daudzuma kontrolei un marķēšanai, 2022

par atlasīto paraugu vidējo vērtību un standartnovirzi, datus, no kuriem šie lielumi iegūti, kā arī informāciju par produktu fasēšanas līniju, fasēšanas datumu un partijas identifikāciju. Šo informāciju glabā vienu gadu vai līdz preces derīguma termiņa beigām, ja tas ilgāks par gadu, un pēc pieprasījuma iesniedz *PTAC*.

Uzsākot fasēto preču ražošanu ar atbilstības "e" zīmes marķējumu, ražotājs pirms minēto fasēto preču laišanas tirgū paziņo par to *PTAC* nosūtot paziņojumu uz e-pastu: pasts@ptac.gov.lv. Paziņojumā norāda šādu informāciju:

1. ražotāja nosaukumu vai preču zīmi;
2. ražotāja juridisko adresi un reģistrācijas numuru;
3. fasētās preces nosaukumu;
4. fasējuma satura nominālo daudzumu;
5. fasēšanas veidu (roku darbs, fasēšanas līnijas veids).

4. Importētāja pienākumi

Fasēto preču importētājs nodrošina fasēto preču atbilstību šo noteikumu 6.punktā minētajām prasībām.

Importētāja pienākumi attiecībā uz fasētajām precēm ar atbilstības “e” zīmi

Saskaņā ar Noteikumu Nr.1278 16.punktu, ja fasētās preces marķētas ar atbilstības "e" zīmi, importētājs apliecina šo preču atbilstību, veicot visus nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu sistemātisku un efektīvu fasēto preču satura faktiskā daudzuma kontroli un garantētu šo noteikumu 6.punktā minēto prasību izpildi. Fasēto preču satura faktiskā daudzuma kontroles pierakstus, dokumentējot pārbaudi un testēšanas rezultātus, kā arī mērīšanas līdzekļu verificēšanas un kalibrēšanas datus, glabā vienu gadu vai līdz preces derīguma termiņa beigām, ja tas ilgāks par gadu, un pēc pieprasījuma iesniedz *PTAC*.

Ja netiek veikti iepriekš minētie pasākumi, importētājs nodrošina vienu no šādiem dokumentāriem apliecinājumiem fasēto preču satura daudzuma atbilstībai, ko pēc pieprasījuma iesniedz *PTAC*:

1. Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Savienībā atzītas kompetentas institūcijas ražotāja valstī izdotu apliecinājumu par ražotāja fasēto preču kontroles sistēmas novērtēšanas rezultātiem;
2. Eiropas Savienības dalībvalsts vai ražotāja valsts kompetentas institūcijas izdotus fasēto preču statistiskās kontroles rezultātus;
3. ražotāja izsniegtus fasēto preču statistiskās kontroles rezultātus. Šajā gadījumā importētājs periodiski pārbauda attiecīgā fasēto preču veida atbilstību šo noteikumu 6.punktā minētajām prasībām. Fasēto preču satura faktiskā daudzuma kontroles pierakstus, dokumentējot pārbaudi un testēšanas rezultātus, kā arī mērīšanas līdzekļu verificēšanas un kalibrēšanas datus, glabā vienu gadu vai līdz fasētās preces derīguma termiņa beigām, ja tas ilgāks par gadu.

Uzsākot fasēto preču importēšanu ar atbilstības “e” zīmi fasēto preču importētājs, pirms sāk laist tirgū ar atbilstības "e" zīmi marķētas fasētās preces, paziņo par to *PTAC* nosūtot paziņojumu uz e-pastu pasts@ptac.gov.lv. Paziņojumā norāda šādu informāciju:

1. importētāja nosaukumu;
2. importētāja juridisko adresi un reģistrācijas numuru;
3. fasētās preces ražotāja nosaukumu vai preču zīmi;
4. fasētās preces nosaukumu;
5. fasējuma satura nominālo daudzumu.

5. Izplatītāja pienākumi

Izplatītājs ir atbildīgs par atbilstošu fasēto preču piedāvāšanu Latvijas tirgū. Normatīvie akti izplatītājam neparedz veikt sistemātisku fasēto preču kontroli, tomēr ņemot vērā to, ka izplatītājs, līdzīgi kā fasēto preču ražotājs un importētājs, ir atbildīgs par fasēto preču satura daudzuma un uz to iepakojuma esošā marķējuma atbilstību *Likumam* un normatīvajiem aktiem par metroloģiskajām prasībām fasētajām precēm un to metroloģisko kontroli, Izplatītājam arī būtu jāievieš mehānismi kā pārliecināties par fasēto preču atbilstību normatīvo aktu prasībām, piemēram, pieprasot apliecinājumus no fasēto preču ražotājiem vai importētājiem.

6. Būtiskās prasības fasēto preču satura faktiskajam daudzumam

Noteikumu Nr.1278 6.punktā, noteikts, ka fasēto preču satura faktiskais daudzums atbilst šādām prasībām:

1. vienāda nominālā daudzuma fasētajām precēm satura faktiskais daudzums vidēji nedrīkst būt mazāks par marķējumā norādīto nominālo daudzumu (*Noteikumu Nr.1278* 6.1.apakšpunkts, skatīt piemēru zemāk);

Piemērs: Fasētajai precei uz iepakojuma norādīts satura nominālais daudzums **1000 g**.

Mērījumu skaits	Neto masa				Mērījumu skaits	Neto masa		
1	1004.3				1	1000.3		
2	995.4				2	995.4		
3	1002.4				3	996.8		
4	1005.1				4	997.7		
5	1000.3				5	1000.3		
6	999.8				6	999.8		
7	997.4				7	997.4		
8	1000.4				8	1000.4		
9	999.1				9	999.1		
10	999.5				10	999.5		
11	1002.4				11	994.5		
12	1005.2				12	995.9		
13	1001.8				13	1001.8		
14	1000.9				14	1000.9		
15	1004.1				15	995.4		
16	997.5				16	997.5		
17	1003.3				17	1000.3		
18	1001.1				18	998.8		
19	999.3				19	999.3		
20	1002.1				20	994.3		
Vidēji	1001.1	≥1000	Atbilst		Vidēji	998.3	≤1000	Neatbilst

2. atsevišķu fasējumu satura daudzuma PNN norādīta *Noteikumu Nr.1278* 1.pielikuma 1.tabulā. Fasējumu skaits, kuru satura daudzuma PNN pārsniedz minētās pieļaujamās vērtības, fasēto preču partijā ir pietiekami mazs, lai fasēto preču partija atbilstu *Noteikumu Nr.1278* 2.pielikumā minētajiem references testa pieņemšanas kritērijiem (*Noteikumu Nr.1278* 6.2.apakšpunkts, skatīt piemēru zemāk);

Piemērs: Fasētajai precei uz iepakojuma norādīts satura nominālais daudzums **1000 g**. Saskaņā ar *Noteikumu Nr.1278* 1.pielikuma 1.tabulu PNN ir 15 gramu un veicot

testēšanu sabojājot paraugu saskaņā ar *Noteikumu Nr.1278 2.pielikuma 3.tabulu* noraidīšanas kritērijs ir 2 vienības.

Mērījumu skaits	Neto masa				Mērījumu skaits	Neto masa		
1	1006.3				1	1006.3		
2	975.0				2	975.0		
3	1002.4				3	1002.4		
4	1005.1				4	1005.1		
5	1004.3				5	1004.3		
6	999.8				6	999.8		
7	997.4				7	997.4		
8	1005.4				8	1005.4		
9	999.1				9	999.1		
10	1006.6				10	1006.6		
11	1002.4				11	1002.4		
12	1005.2				12	1005.2		
13	1001.8				13	1001.8		
14	1000.9				14	1000.9		
15	1004.1				15	1004.1		
16	997.5				16	997.5		
17	1003.3				17	1003.3		
18	1001.1				18	1001.1		
19	1000.4				19	978.6		
20	1006.1				20	1006.1		
Vidēji	1001.2	≥1000	Atbilst		Vidēji	1000.1	≥1000	Atbilst
Fasējumu skaits, kuru satura daudzuma PNN pārsniedz pieļaujamās vērtības	1	<2	Atbilst		Fasējumu skaits, kuru satura daudzuma PNN pārsniedz pieļaujamās vērtības	2	=2	Neatbilst

7. Fasēto preču marķējumā norādāmā informācija

Satura nominālais daudzums – uz fasēto preču iepakojuma ražotājs norāda produkta masu (nominālo masu) vai tilpumu (nominālo tilpumu), šķidrus produktus saturošajām fasētajām precēm norāda to nominālo tilpumu, izņemot gadījumus, kad tirdzniecības praksē speciālajās tiesību normās noteikts citādi.

Fasēto preču nominālo tilpumu norāda tilpuma mērvienībās – litros (l, L), centilitros (cl, cL) vai mililitros (ml, mL).

Fasēto preču nominālo masu ražotājs norāda masas mērvienībās – kilogramos (kg) vai gramos (g).

!!! Nominālā tilpuma vai masas norādēm nav atļauts pievienot pieļaujamo noviržu vērtības.

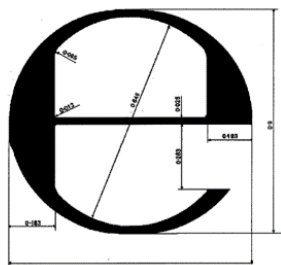
!!! Satura nominālo daudzuma norādes augstums nedrīkst būt mazāks par tabulā norādītajiem ciparu atzīmju izmēriem:

Nr. p.k.	Nominālais daudzums Q_n (g vai ml)	Norādes ciparu atzīmes augstumam (mm)
1.	No 5 līdz 50	2
2.	>50–200	3
3.	>200–1000	4
4.	>1000	6

Ražotāja vai importētāja nosaukums – nosaukums var būt saīsināts tā, lai varētu identificēt ražotāju vai importētāju.

Nemot vērā to, ka importētājs un izplatītājs arī ir atbildīgs par marķējuma atbilstību *Likumam* un normatīvajiem aktiem par metroloģiskajām prasībām fasētajām precēm un to metroloģisko kontroli, fasēto preču importētājiem un izplatītājiem ir jāpārliedz vai fasēto preču ražotājs ir ievērojis prasības attiecībā uz fasētās preces marķējumu.

Ja ražotājs vai importētājs vēlas laist Latvijas tirgū fasēto preci, kas tiks marķēta ar Atbilstības "e" zīmi izvietojuma vienības blakus produkta nominālās masas vai nominālā tilpuma norādei. Atbilstības zīmi veido mazais burts "e", kuru attēlo šādi:

Atbilstības zīmes augstums ir vismaz trīs milimetri.

Fasētās preces, kas atbilst *Noteikumu Nr.1278* prasībām, var marķēt ar atbilstības "e" zīmi uz iepakojuma vienības blakus produkta nominālās masas vai nominālā tilpuma norādei, apliecinot, ka fasējums atbilst šo noteikumu prasībām.

II. Fasēto preču satura faktiskā daudzuma kontrole

1. Vispārīgi

Fasēto preču satura faktiskā daudzuma kontroli ražotājs var iedalīt četros galvenajos posmos: plānošana, izpilde, analīze un pilnveide. Lai importētāji un izplatītāji varētu nodrošināt fasēto preču satura daudzuma un uz to iepakojuma esošā marķējuma atbilstību normatīvajiem aktiem par metroloģiskajām prasībām fasētajām precēm un to metroloģisko kontroli, importētāji un izplatītāji var vērsties pie fasēto preču ražotāja pēc apliecinājumiem, ka ražotājs nodrošina atbilstošu ražošanas procesu, kā arī importētāji un izplatītāji paši var izmantot iepriekš minētos posmus ciktāl tas ir iespējams.

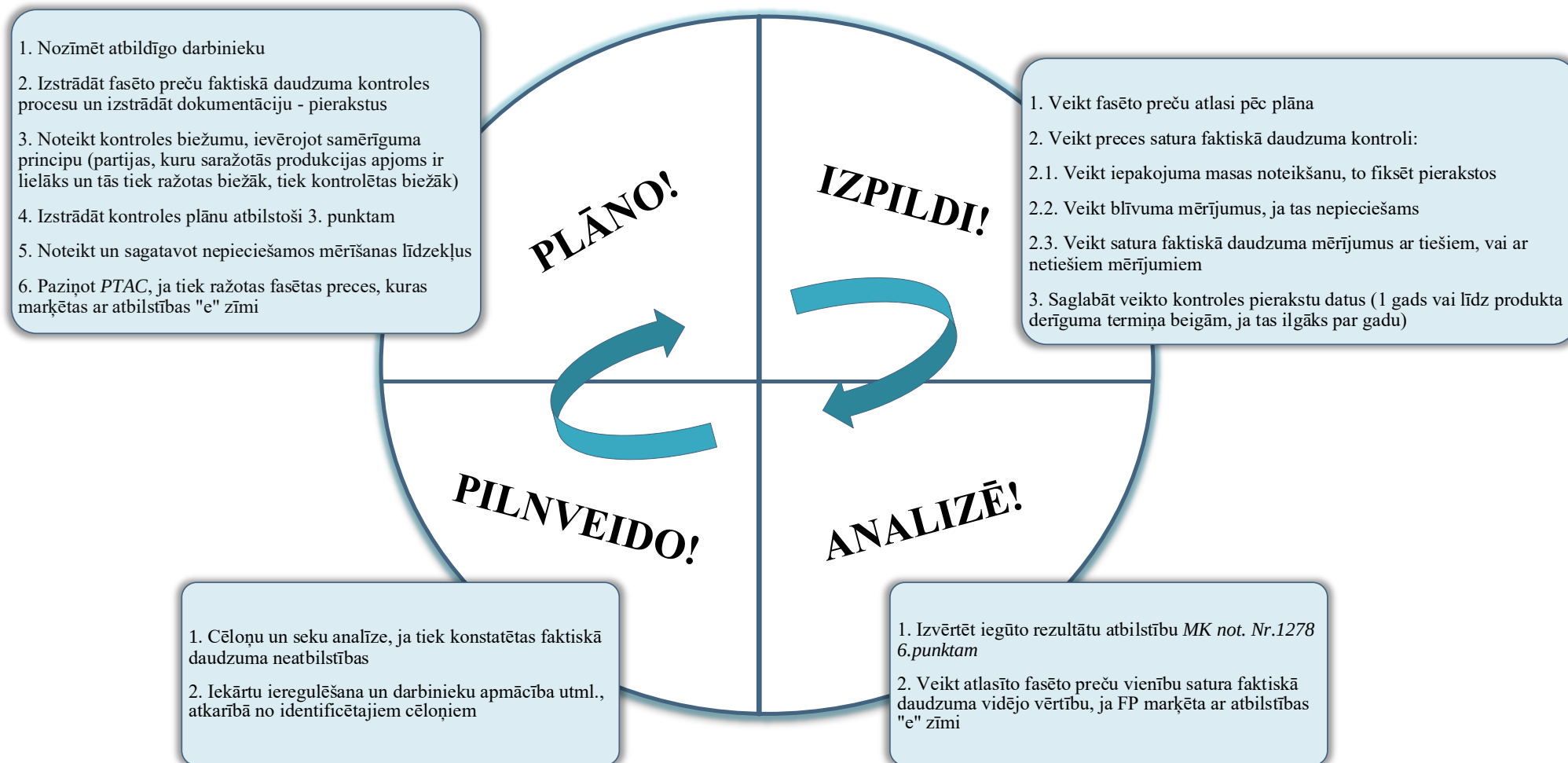
Plānošanas posmā komersants nozīmē atbildīgo darbinieku par fasēto preču kontroli, kā arī izstrādā fasēto preču kontroles procesu. Ja šāds mehānisms iepriekš nav izstrādāts un bijis zināms, var izmantot PTAC piedāvāto fasēto preču satura faktiskā daudzuma kontroles piekrastu paraugu (sk. paraugu). Komersants ievērojot samērīguma principu nosaka, cik bieži tiks kontrolētas fasētās preces ražošanas posmā (partijas, kuru saražotās produkcijas apjoms ir lielāks un tās tiek ražotas biežāk, tiek kontrolētas biežāk), izstrādā kontroles plānu, kā arī izvēlas atbilstošus mērīšanas līdzekļus. Kontroles procesā ir jāparedz korektīvās darbības, ja tiek konstatētas neatbilstības.

Izpildes posmā komersants pēc plāna veic fasēto preču atlasīšanu un fasēto preču satura faktiskā daudzuma kontroli. Kontroli veic tā, lai vienāda nomināla daudzuma fasētajām precēm satura faktiskais daudzums vidēji nav mazāks, kā marķējumā norādītais nominālais daudzums. Šajā posmā veic iepakojuma masas noteikšanu un fiksēšanu gan manuālajā fasēšanā, gan automātiskajā fasēšanā. Ja fasēto preču daudzums tiek izteikts tilpuma mērvienībās un preču fasēšanas procesā satura daudzuma nodrošināšanai izmanto mērtraukus (mērpudeles) minētajiem mērtraukiem ir jāatbilst normatīvajiem aktiem par metroloģiskām prasībām pudelēm, ko izmanto par mērtraukiem un to metroloģiskās kontroles kārtību. Kontroles mērījumus komersants glabā gadu, vai līdz fasētās preces derīguma termiņa beigām.

Analīzes posmā nepieciešams šo informāciju izvērtēt, vai tā atbilst *Noteikumu Nr.1278* 6.punkta prasībām.

Pilnveides posmā komersants uzlabo, ja nepieciešams, fasēto preču fasēšanas nepilnības, ja redzams, ka faktiskais daudzums vidēji ir mazāks, kā marķēts uz iepakojuma. Pilnveides posmā nepieciešams izvērtēt neatbilstību cēloņus un novērtēt, vai nepilnības nav plašākas kā mērījumiem atlasītā preču partija. Noteikt korektīvos pasākumus neatbilstību turpmākai novēršanai.

Zemāk redzams shematiskais attēlojums par iepriekš minētajiem posmiem.

2. Mērīšanas līdzekļi

Priekšnosacījums atbilstošai fasēto preču satura faktiskā daudzuma kontrolei ir atbilstošu mērīšanas līdzekļu izmantošana. Fasēto preču satura faktiskā daudzuma noteikšanā izmantotajiem mērīšanas līdzekļiem jābūt verificētiem (piemēram, neautomātiskie svāri), savukārt ja izmantotais mērīšanas līdzeklis nav iekļauts [valsts mērīšanas līdzekļu sarakstā](#), tad var izmantot kalibrētus mērīšanas līdzekļus (piemēram, mērcilindrus tilpuma noteikšanai). Mērīšanas līdzekļu metroloģiskos parametrus izvēlas, ņemot vērā fasēto preču nominālo daudzumu. Mērīšanas līdzekļus izvēlas atkarībā no iedaļas vērtības (neautomātiskajiem svāriem verificēšanas iedaļas vērtības (e)), kura nepārsniedz 1/10 no PNN. Detalizētāka informācija par prasībām neautomātiskajiem svāriem atrodama [šeit](#).

Mērīšanas līdzekļu izvēle atkarībā no fasētās preces nominālā daudzuma:

Neautomātisko svaru verificēšanas iedaļas vērtība (e)	Produkta nominālais daudzums (g)	Tilpuma mērīšanas līdzekļa iedaļas vērtība	Produkta nominālais daudzums (ml)
0,1 g	≥ 5 g	0,1 ml	≥ 5 ml
0,2 g	≥ 10 g	0,2 ml	≥ 10 ml
0,5 g	≥ 25 g	0,5 ml	≥ 25 ml
1 g	≥ 110 g	1 ml	≥ 110 ml
2 g	≥ 330 g	2 ml	≥ 330 ml
5 g	≥ 1670 g	5 ml	≥ 1670 ml
10 g	≥ 3330 g	10 ml	≥ 3330 ml
20 g	≥ 6670 g	20 ml	≥ 6670 ml

Satura faktiskā daudzuma tilpuma noteikšanā ar tiešajiem mērījumiem, izmantojot mērcilindrus nepieciešams izmantot piemēram, A klases mērcilindrus, kas nodrošina pietiekamu mērīšanas precizitāti. Ja tilpums tiek noteikts ar netiešo mērīšanas metodi, izmantojot neautomātiskos svarus un blīvuma mērītāju, blīvuma mērītājam jābūt kalibrētam un blīvums jānosaka pie 20°C temperatūras.

Gāzēto dzērienu ražotājiem, kas dzērieniem pievieno ogļskābo gāzi (CO₂), lai noteiktu produkta satura faktisko daudzumu nepieciešams noteikt kādu daudzumu ogļskābās gāzes katrs produkts satur un šis saturs netiek uzskaitīts pie satura faktiskā daudzuma. Ogļskābās gāzes daudzuma noteikšanas mērierīcei jābūt kalibrētai.

3. Kontroles pieraksti

Fasēto preču ražotājam ir pienākums veikt:

- fasēto preču satura faktiskā daudzuma kontroles pierakstus, dokumentējot pārbaudīto un testēšanas rezultātus, kā arī mērīšanas līdzekļu verificēšanas un kalibrēšanas datus (*Noteikumu Nr.1278 12.2.punkts*);
- ar atbilstības "e" zīmi marķēto fasēto preču partiju statistiskās kontroles pierakstus, dokumentējot informāciju par atlasīto paraugu vidējo vērtību un standartnovirzi, datus, no kuriem šie lielumi iegūti, kā arī informāciju par produktu fasēšanas līniju, fasēšanas datumu un partijas identifikāciju (*Noteikumu Nr.1278 12.3.punkts*).

Ražotājam kontroles pierakstu aizpildīšana ir būtiska fasēto preču satura faktiskā daudzuma kontroles sastāvdaļa. Pēc kontroles pierakstiem iespējams izvērtēt fasēto preču atbilstību *Noteikumu Nr.1278 6.punktam*, kur noteiktas prasības attiecībā uz satura faktisko daudzumu. Attiecībā uz kontroles biežumu un pārbaudāmo fasēto preču vienību skaitu normatīvajos aktos tas nav noteikts, kontroles biežumu un pārbaudāmo fasēto preču vienību skaitu, ievērojot samērīguma principu (partijas, kuru saražotās produkcijas apjoms ir lielāks un tās tiek ražotas biežāk, tiek kontrolētas biežāk).

Fasēto preču satura faktiskā daudzuma kontroles pierakstus glabā vienu gadu vai līdz preces derīguma termiņa beigām, ja tas ilgāks par gadu, un pēc pieprasījuma iesniedz PTAC.

4. Kontroles pierakstu piemērs

PTAC ir sagatavojis kontroles pierakstu paraugu (mērījumu skaitu ir iespējams mainīt).

Pārbaudīto un testēšanas rezultātu dokumentēšana:

- ① Fasētās preces nominālā daudzuma ievadīšana un nosakāmās mērvienības noteikšana;
- ② Iepakojuma masas noteikšana izmantojot neautomātiskos svarus;
- ③ Blīvuma noteikšana veicot netiešos mērījumus šķidrus produktus saturošajām fasētajām precēm;
- ④ Atbilstošu mērīšanas līdzekļu izvēle;
- ⑤ Satura faktiskā daudzuma mērījumu veikšana ar tiešiem, vai ar netiešiem mērījumiem;
- ⑥ Iegūto rezultātu atbilstības izvērtēšana pēc *Noteikumu Nr.1278 6.punkta*.

Fasēto preču satura faktiskā daudzuma kontroles pieraksti (paraugs)

Krāsu nozīme šūnām:

	Aizpilda uzņēmuma darbinieks
	Automātiski brīdina par neatbilstību
	Nav nepieciešams redzēt

1	Noteikt produkta nominālo daudzumu, tā mērvienību		g
2	Veikt iepakojuma masas noteikšanu		g
3	Veikt blīvuma mērījumus, ja tiek veikti netiešie mērījumi, izmantojot neautomātiskos svarus		g/ml
	Mērījumu skaits	20	
	Pieļaujamais daudzums	NA 1278	
4	Izmantotie mērīšanas līdzekļi	Neautomātiskie svāri XXX III klase e/d=1g	

Mērījumu skaits	Bruto	Neto
1		0.0
2		0.0
3		0.0
4		0.0
5		0.0
6		0.0
7		0.0
8		0.0
9		0.0
10		0.0
11		0.0
12		0.0
13		0.0
14		0.0
15		0.0
16		0.0
17		0.0
18		0.0
19		0.0
20		0.0

Satura faktiskā daudzuma kontrole (Ministru kabineta noteikumu Nr.1278 6.2.punkts)

Izkrit vienības	0	vienības

Satura faktiskā daudzuma vidējās vērtības kontrole (Ministru kabineta noteikumu Nr.1278 6.1.punkts)

Vidējā masa	0.0	g
Standartnovirze	0.000	g
Pieņemšanas kritēriju aprēķins ($Qn-0,64 \cdot S$)	0.000	
Vai partija derīga pēc pieņemšanas kritērija?	Nē	

Slēdziens par partiju:

Vai partija ir derīga?	Jā

Vadlīnijām ir šādi pielikumi:

- 1.pielikums – Kontroles pierakstu paraugs satura faktiskās masas un tilpuma noteikšanai ar svēršanas metodi;
- 2.pielikums – Kontroles pierakstu paraugs satura faktiskās masas un tilpuma noteikšanai ar svēršanas metodi fasētajām precēm, kas marķētas ar atbilstības “e” zīmi;
- 3.pielikums – Kontroles pierakstu paraugs satura faktiskā tilpuma noteikšanai ar mērcilindru;
4. pielikums – Kontroles pierakstu paraugs satura faktiskā tilpuma noteikšanai ar svēršanas metodi fasētajām precēm, kurām tiek pievienota ogļskābā gāze (CO₂);
5. pielikums – Kontroles pierakstu paraugs satura faktiskā tilpuma noteikšanai ar svēršanas metodi fasētajām precēm ar atbilstības “e” zīmi, kurām tiek pievienota ogļskābā gāze (CO₂);
- 6.pielikums – Kontroles pierakstu paraugs satura faktiskā tilpuma noteikšanai ar mērcilindru fasētajām precēm ar atbilstības “e” zīmi.

Vadlīnijas atbilstoši fasēto preču satura faktiskā daudzuma kontrolei un marķēšanai, 2022